

Legea lobby-ului este inutilă și ignora realitățile și prioritățile României

COMUNICAT DE PRESĂ

In opinia Transparency International Romania și a Academiei de Advocacy

Legea lobby-ului este inutilă și ignora realitățile și prioritățile României

București, 14 august 2005

Transparency International–România și Academia de Advocacy—Timișoara își manifestă surprinderea față de modul în care suporterii unei legi a lobby-ului doresc să soluționeze suspiciunile privind influențarea unor decizii publice de către grupuri de interese, prin legiferarea unor mijloace prin care astfel de grupuri vor putea continua de fapt să captureze agenda publică în propriul avantaj.

Prioritățile României sunt creșterea integrității publice prin prevenirea și combaterea corupției, combaterea conflictelor de interese, consolidarea liberei concurențe și creșterea transparenței, nu legitimarea clientelismului prin contracte, comisioane și impozitarea aferentă, toate acoperite din costul final al deciziei.

Transparency International–România și Academia de Advocacy--Timișoara atrag atenția factorilor decizionali ca o lege a lobby-ului este inoportună, venind în contradicție cu legislația română în vigoare. Mai mult decât atât, inițierea unui proiect de lege a lobby-ului nu ar ține cont de activitatea celorlalte ministere și de preconizata înființare a Agenției Naționale de Integritate.

Reamintim că înainte de a legifera apărarea unor interese individuale și de grup prin legea lobby-ului, Guvernul, ministerele și administrația publică în general ar trebui să respecte Legea transparenței decizionale (52/2003), care garantează participarea în deplină transparență la procesul de adoptare a actelor normative, a tuturor celor interesați.

Dacă se dorește cooptarea publicului sau a grupurilor de interese la influențarea agendei publice, există toate condițiile necesare, prin aplicarea consecventă a legii 52/2003, astfel încât adoptarea unei legi a lobby-ului rămâne lipsită de obiect.

Pentru documentarea inițiatorilor, precizăm că, în Europa, activitățile de lobby preconizate, de tipul celor existente în sistemul politic american sunt interzise și asimilate fără echivoc traficului de influență de către *Convenția penală europeană privind corupția* (Strasbourg, 1999), ratificată de Parlamentul României prin Legea 27/2002.

Atât timp cât există mecanisme prin care se pot apăra interesele legitime ale persoanelor în procesul de elaborare a deciziilor, prioritatea României este de a închide cât mai multe ușuri corupției și de a securiza sectorul public împotriva conflictelor de interese. În acest sens, Ministerul Justiției a inițiat proiectul de lege privind Agenția Națională de Integritate și eforturile Guvernului ar trebui concentrate în această direcție.

Prezentăm în anexa o serie de argumente tehnice pentru care solicităm în mod public reevaluarea intențiilor de adoptare a unei legi a lobby-ului.

Pentru detalii contactați: TI-România, Victor Alistar: tel 0721.093.424 office@transparency.org.ro sau Academia de Advocacy, Radu Nicosevici: tel 0722.503.136 radu@advocacy.ro

A N E X A

Transparency International Romania și Academia de Advocacy Timișoara solicită în mod public reevaluarea propunerii privind legea lobby-ului pentru următoarele argumente

I. Necorelare legislativa

Propunerea adoptarii unei legi de reglementare a activitatilor de lobby arata lipsa de coordonare si supra-reglementare, doua caracteristici importante ale incapacitatii administrative, care pot afecta integrarea europeana mai grav decat "grupurile de interese". Consideram ca este necorelare legislativa pentru ca se nesocotesc:

- Conventia penala europeana privind coruptia (Strasbourg, 1999), ratificata de Parlamentul Romaniei prin Legea 27/2002 asimileaza fara echivoc activitatile de *lobby* traficului de influenta. Pentru a raspunde exigentelor Conventiei si pentru ca traficul de influenta este infractiunea de coruptie cel mai dificil de probat si/sau de investigat, Romania a imbunatatit permanent legislatia privind declararea si controlul averilor, declararea intereselor, controlul si sanctionarea conflictelor de interese si a incompatibilitatilor.
-
- Proiectul de lege privind Agentia Nationala de Integritate, lansat de Ministerul Justitiei in dezbatere publica in baza Legii 52/2003, contribuie in plus la transparentizarea relatiilor dintre factorii de decizie si partile interesate in influentarea deciziilor (reprezentati sau nu de *lobby*-isti profesionisti). Aceasta Agentie va tine o evidenta exacta a declaratiilor de interese si de avere, pe care le va putea controla incrucisat cu componenta actionariatului din societatile comerciale care compun acele rau-famate "grupuri de interese", astfel putand documenta si preveni orice incercare de influentare nelegitima, cu rea-credinta, a deciziilor cu caracter normativ.
-
- Legea nr 52/2003 privind transparenta decizionala in administratia publica creaza mecanismele pentru participare si influentarea a deciziilor publice, si o face in mod transparent prin consultarea. Legea permite persoanelor interesate sa faca presiuni asupra autoritatilor pentru ca iau la cunostinta prevederile, pot face propuneri pot solicita sprijinul media atunci cand se constata ca sunt afectate interesele. Dam ca exemplu proiectul privind indemnizatia de maternitate in forma initiala a Ministerului Mincii Solidaritatii Sociale si Familiei. Factorii de decizie au chiar obligatia de a se consulta cu partile interesate de o decizie aflata in pregatire, in cadrul procedurilor de transparenta prevazute de Legea 52/2003.
-
- Legea 78/2000 interzice implicit activitatile de *lobby*. Influentele politice publice cu rea-credinta, facuta in scopul obtinerii unor foloase necuvenite, este ilegala si reprezinta infractiunea de trafic de influenta, pedepsita de Codul Penal al Romaniei, de Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea si sanctionarea faptelor de coruptie, dar si de Traficul de influenta nu se poate face transparent, pe baza unui contract de prestari-servicii de lobby, iar interesele servite prin trafic de influenta nu se vor inregistra niciodata in vreo declaratie de interese, indiferent cat de "dura" ar fi legea *lobby*-ului, pentru simpla ratiune ca ar deveni legale. O astfel de lege nu ar putea aduce nimic nou in peisajul legislativ romanesc, nici pe forma, nici pe fond.
-
- Traficul de influenta este infractiunea de coruptie cea mai dificil de probat si/sau de investigat. Pentru prevenirea acestuia, Romania a imbunatatit permanent legislatia privind declararea si controlul averilor, declararea intereselor, controlul si sanctionarea conflictelor de interese si a incompatibilitatilor. Numai factorii de decizie incompetenti si/sau rauvoitori nu verifica declaratiile publice de avere si de interese ale partenerilor de consultari si/sau negocieri, lasandu-se prada suspiciunii de coruptie prin trafic de influenta. Chiar daca Legea 161/2003--pachetul anticoruptie adoptat prin asumarea raspunderii--nu prevede explicit o asemenea verificare, functionarii si demnitarii integri utilizeaza diligent aceste instrumente pe care le au la indemana de mai bine de 2 ani.

II. Necorelare a politicilor publice

- In absenta consultarilor publice, in lipsa libertatii de a oferi o alta abordare asupra modului de reglementare propus de initiator, deciziile pot fi eronate sau insuficiente. Din aceasta perspectiva, participarea la procesul decizional se face in interesul unor categorii sociale sau profesionale, si este legitima daca este infaptuita cu buna-credinta, ca proces participativ transparent, fiind benefica pentru consolidarea democratiei, a statului de drept si a capacitatii administrative de punere in aplicare a legii. Autoritatile publice nu au reusit sa implementeze decat partial procesele participative impuse de Legea 52/2003, asa cum releva evaluarile efectuate in ultimii doi ani de Agentia pentru Strategii Guvernamentale.
-
- Activitatea de *lobby* este, in esenta, un serviciu remunerat de reprezentare a unor interese private, individuale sau de grup, in fata factorilor de decizie. Aceasta contravine prioritatilor de combatere a coruptiei. Incercarea de influentare a politicilor publice, a deciziilor executive si/sau a actelor normative

este o constanta politica a oricarei democratii reprezentative, in masura in care se promoveaza interese generale ale unor categorii profesionale sau sociale, ori au efect asupra unor politici publice sectoriale.

-
- Neconcordanta cu politicile publice anticoruptie in privinta conflictelor de interese si a incompatibilitatilor. Conflictul de interese e previzibil sa apara atat pentru agentiile de *lobby* si cei care le vor angaja sa le promoveze interesele, cat, mai ales, pentru cei care vor constitui tinta *lobby*-istilor - in general oamenii aflati in pozitii de decizie politica si administrativa. E de neacceptat o lege a activitatii de *lobby* care ar presupune ca doar profesionistii acesteia sa fie monitorizati, verificati si controlati, dar nu si clientii si tintele activitatii de *lobby*.
-
- Neconcordanta cu principiul liberei concurente, accesul egal si transparent la resurse in cadrul politicilor publice pentru armonizarea cu standardele europene in materia concurente. In fapt, legea va bloca accesul cetatenilor si grupurilor care doresc sa isi promoveze liber si transparent interesele persoanelor cu functii de decizie. Doar cei care vor fi certificati ca *lobby*-isti sau cei care vor plati un *lobby*-ist vor putea sa o mai faca.
-
- Un proiect de lege ce face parte din strategia Executivului de lupta impotriva coruptiei poate sa aiba un efect atat de pervers incat sa ofere, in fapt, legalizarea ei, pentru ca nu se precizeaza clar in propunere care sunt limitele activitatii de *lobby*, pentru a o deosebi de traficul de influenta. Neclaritatea va permite legii sa basculeze in doua directii complet opuse: Pe de-o parte, cei care vor comite trafic de influenta vor putea pretinde ca fac o activitate legitima de *lobby*; iar pe de alta parte, cei care vor face cu buna credinta *lobby*, vor putea fi acuzati ca fac trafic de influenta.

In final amintim ca precedenta propunere de adoptare a unei legi a *lobby*-iului s-a lovit de puternica rezistenta a societatii civile la dezbaterile din 29 noiembrie 2002 organizata de Centrul de Resurse Juridice si Asociația Pro Democratia si in audierea publica din 18 februarie 2003, organizata de Academia de Advocacy, Asociația Pro Democratia si Centrul de Resurse Juridice.

TI-Romania si Academia de Advocacy considera ca Guvernul Romaniei risca sa cada in capcana supra-reglementarii unor relatii contractuale de prestari servicii, deja reglementate prin Codul Civil, risca sa confere "grupurilor de interes economic" din Legea 161/2003 o importanta nemeritata de dragul introducerii unor prevederi legale cazute in desuetudine inclusiv la nivel european, respectiv risca sa arunce la cosul de gunoi prevederile Legii 52/2003, prin care Romania a punctat progrese in procesul de integrare europeana, sau sa-si submineze propriul proiect de lege privind infiintarea Agentiei Nationale de Integritate, institutie chemata sa previna conflictele de interese si sa controleze averile nejustificate.